

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. Quandonam votum obliget.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

§. II. De obligatione gravi, vel levis, quæ nascitur ex promissione sive absoluta, sive conditionata.

1. **V**otum absolutum est, quod obligationem parit ex nulla conditione pendente; v. g. *Voveo jejunium* Pium conditionatum est, quod eandem obligationem suscipit, cum ponitur conditio; v. g. *Voveo jejunium, si sanitatem obtinuerim*. Quod si rem promissam exequi voves, quasi in pœnam delicti, vocabitur votum conditionatum pœnale, v. g. *Voveo jejunium, si lusero*; & tunc profectò bonum negationis ludi tu potius intendis, quàm bonitatem jejunij; nam jejunium assumis ut medium ad obtinendam, tanquàm finem intentionem, ludi negationem. Advertendum tamen per diligentem est, illud (si) non esse semper signum voti conditionati; hæc enim particula non raro æquivalet particula (quando) & sic absolutum erit omnino votum, v. g. *Voveo elemosynam, si domum redibit meus Pater*, duplicem habet sensum: Primus sensus est: *Promitto elemosynam, quando redibit meus Pater, quando scilicet nummis non carebo*; & hoc modo est absolutum, & non conditionatum obligationem inducit, licet ejus executio usque ad Patris reditum suspendatur. Secundus sensus est: *Promitto elemosynam, sub ea conditione, quid à Deo reditum Patris obtineam*; & hoc modo votum erit conditionatum, nec obligationem nunc inducit, sed tunc quando Pater redibit.

2. Interdum autem negotij difficilis est ejusmodi discrimen agnoscere; sed illud explicaberis, tum ex ipso modo, seu verbis promissionis, tum ex affectu rei, quæ promittitur, tum ex appetibilitate ejusdem rei promissæ, quæ voventem potuit allicere; Conditionalia enim v. g. solent ex affectu habendi, vel non habendi conditionem; Absoluta ex affectu rei, quæ promittitur, v. g. *Voveo jejunium si convalesco*, ideo conditionatum regulariter est, quia hujusmodi votum solet emitti ex affectu conditionis habendæ, idest sanitatis. Dico (regulariter) nam si infirmus ex amore jejunandi propter Deum, voveret se jejunaturum quando convalesceret, votum sic explicaretur: *Voveo jejunium pro eo tempore, quo convalesco*, & hoc pacto esset votum absolutum, quia affectus voventis ferretur in ipsum jejunium.

3. His positis, votum quodcumque de re gravi, sive absolutum, sive purum conditionale, sive pœnale, graviter obligare nimis est manifestum, idque, ut probabilior sententia fert, ex sola virtute fidelitatis Deo debita, cui res promittitur. An verò votum de gravi re, leviter obligare possit ex mera intentione voventis, licet nonnulli refragentur, ut Sor. Val. Pont. apud Castro Pal. *mox* citandum: tamen probabilissimum est posse. Ita Sanch. Suar. apud Castro P. *3. tract. 15. d. 1. p. 11. n. 34.* quia ad promissionem obligantem requiritur, ut quis voluntariè sibi imponat obligationem: poterit igitur ut libet, imponere limitatam, leviter autem votum obligare, si levis sit res promissæ, sicuti accidit in præceptis de rebus levibus, jam communis est, & tuta sententia. Ita Sor. Nav. Suar. Val. Sanch. alique apud eundem Castro *num. 6.*

4. Difficultas superest in decidendo molestissima. Vnde nam levitas, vel gravitas materiæ in votis, iuramentis, ut & in aliis præceptis mensuranda sit. Sed ego hæc de re egisatis, superque in superioribus lib. 1. c. 1. §. 3. à num. 2.

Pœnitentia Voti facti.

5. Inquires, peccatne contra obligationem voti, quem voti facti pœnitentia v. g. qui trisistatur se emisisse votum Castitatis, Obedientia, &c.

Respondeo, non esse saltem mortale, modò ex hac pœnitentia nihil imminuat de Voto. Ratio est, quia ejusmodi dolor, inobservantia voti non est: sicuti non est inobservantia, seu, inobedientia præcepti, si sentias, doleasque te de præcepto Superioris gravari.

At estne veniale? Respondeo. Non esse. innuit Suarez de voto, lib. 3. c. 7. à n. 4. quia ex objecto is dolor nullam continet materiam; sicut enim potuisti non vovete sic potes nolle vovete. Est docet probabilius Castro Palau *1. 3. tract. 15. d. 1. p. 11. n. 3.* quia ejusmodi dolor saltem infirmat ex se ipsum, & executionem voti. Est igitur poteris sine culpa non vovete: at ex suppositione quod voveri, obligari non ponere id, quod aliquarum retardare potest, quamvis re ipsa non retardet executionem ejus quod promissisti.

§. III. Quando nam votum obliget.

1. **C**ertum est primo, si voveas aliquid faciendum tempore determinato, v. g. anno sequenti, te antea non obligari, etiam si intenderis, non tamen promiseris, antea facere. Ratio est, quia nō nisi pro anno sequenti urgeat obligatio. Quod si dubium sit, intenderisne solum an etiam promiseris, standum pro libertate, & judicandū, te nequaquam promississe, ita colligitur ex dictis lib. 1. c. 3. §. 7. v. *num. 1.* & docet Sanch. lib. 4. in dec. c. 1. n. 5.

2. Solum inquiri posset, An si prævideas, forte anno sequenti impedimentum, quod non posses totum adimplere, tenearis prævenire? Dico non teneri. Ita idem ib. cap. 4. n. 18. Suarez, 2. de rel. tr. 6. lib. 4. de Voto, c. 14. à num. 4. Bon. 1.1. d. 4. in 3. Dec. præc. quæst. 2. part. 5. §. 1. n. 13. quia obligatio non potest nunc esse major, quàm tu ubi imposuisti, imposuisti autem pro solo sequenti tempore, ut supponimus. At poterisne prævenire? Respondeo, si annus sequens fuit signatus, ne ultra differretur voti executio, licebit cum laude prævenire: quia in hoc casu obligat votum, etiam hoc anno, licet cum libertate, ut possit ad consequentem annum, sed non ultra, transferri. At si consequens annus decretus fuit ad suspendendam obligationem usque ad illum, veluti si annum illum elegisses in honorem talis anni, verbi gratia, Anni sancti, vel ex alia cuipiam tua intentione, præveniri nequaquam licebit. Ratio est, quia tuum votum de præfenti anno fuit, sed signatè de sequenti. Simile quid evenit in voto conditionato, quod nec obligat, nec consequenter impleri potest ante positam conditionem. Excipe, nisi anticipes intentione commutandi votum in æquale, vel in melius, sicut dicenda suo loco, melius enim est hodie hoc opus bonum, quam cras operari.

3. Si quis autem vovit elargiri elemosynam, v. g. vel jejunium in hoc mense, obligabitur prævenire, si prævidet in fine mensis impedimentum, Ita Sanch. ibid. Suarez, c. 12. n. 7. Bon. loc. cit. Laym. lib. 4. tr. 4. c. 3. n. 5. q. 5. quia in totam latitudinem mensis, licet cum libertate singulorum dierum, cadit obligatio; sicuti enim si prævides, te die Dominico impediendum ab auditione Sacri, non tenebis audire die Sabbati; at si ipso die Dominico prævides impediendum hora, v. g. decima octava Italica, tenebis antea, hora, v. g. decima quarta audire, quando nullum obstat impedimentum, ita in casu nostro.

4. Si voverit quis ad Sacerdotium promoveri anno 25. sue ætatis, docet Sanch. l. c. n. 23. non obligari prævenire susceptionem aliorum ordinum; potest enim eodem anno 25. ab Episcopo interfecta dispensante ordinari omnibus; quod si Episcopus noluerit, excusabitur vovens. Sed profectò tanto viro hac in re absolute non adhaere. Qui enim vovit finem, vovit & media, saltem ordinaria: quare si hic sibi persuadet fore, ut Episcopus probabiliter dispenseret, probanda est sententia Sanchez; secus, pertinet ad voventem media necessaria apponere ad votum implendum pro suo tempore, quod in casu nostro non potest fieri, nisi mediis aliis ordinibus suo tempore susceperis.

5. Certum est secundò, si nullum determinaveris in voto tempus, te obligari illud exequi quamprimum sine notabili incommodo potes. Ita idem. Ratio est, quia, si sine determinatione temporis rem promissisti, sine dilatione saltem notabili, & more morali, & humano censuris velle rem solvere, dixi (sine notabili incommodo non

quis tam rigore se ventu ob
incommoditate ad executionem

6. Anceps si fueris, an tempus in tuo Voto decre-
visti, necne, vel cum certum sit te statuisse, ambigis,
breve fitur, an longum? Iudicandum est, sperande, ac
in illum tempus determinaveris, vel statuisse longum:
in illum dubio standum est pro libertate. Ita Sanch. lib. 4.
de Decap. §. 14. n. 3. Intellige, nisi substantia voti ex se pos-
set tale tempus. Vovisti, v. g. peste infectis servire, anceps
est tale de tempore: certe nunc, quando grassatur
peste, servire debes quia in tuo voto hoc tempus im-
positum est.

Ex illa particula (sine notabili incommoditate) exequant Doctores iidem *loc. cit.* differentiam Religionis iniquum debitorum ex voto, quia expectat tempus ap-
petitum, quo suus pater consentiat, quo vires aptas acqui-
rant, ad Religiosos labores suscipiendos, cum nunc ido-
neus non sit, quo scientias, sine fraude volendi diffu-
dere, ediscat, quibus notabiliter melius Religione de-
serviat. &c.

Idem adverte ejusmodi dilationem facilius extendi pos-
se. Votis quibus etiam post longam expectationem
possumus eandem rem prætere, quæ in iis, qui per tempo-
ris lapsum dilationem patiuntur, e.g. si promissum je-
juniorum differas, idem postea exhiberi poterat si diffe-
rent ingressum Religionis, non idem postea præstabitur
cum dimittatur tempus, quo victurus in Religione sis.
Præ modo, si vovisti elemosynam annuatim sublevan-
de pauperibus, non æquè sublevabamur anno fortè feri-
li consequenti.

liber-
ultra,
ad suf-
fi an-
gratia,
prave-
votum
e quid
con-
Excui-
in
e con-

li consequenti.

8. Difficultas jam in praxi illa superest, ecqua tandem
ratione agnoscerem, tantum esse dilationem, ut incur-
ram in mortale, quando tempus a voto determinatum
non fuit, Aliqui sic distinguunt: In voto Religionis, simili
que pro tota vita, in quo adeo prædicta servitij dimi-
nutionem reum animum non videri afferre dilationem
mortalem, nisi aliunde addit periculum impediendi, vel
diminutionis dilationis vel transgressionis; In votis verò non
pænitentibus ejusmodi diminutionem, nunquam dlatiorem
esse mortalem, nisi in eo casu, quo ex dilatione subesse
periculum voto nunquam satisfaciendi.

9. Non placet hac doctrina Castr. 3. *tratt.* 1. §. d. 1. a. 2. p. 13. n. 7. nam propterea in posteriori casu conceditur priorum doctum, vel triump dumtaxat mensium, in priori aliquantulum amplius nempe sex mensium: quia, inquit, pro longiore dilatione, Deus qui est Creditor, videtur inritus: sicuti inuitus esset homo, si tandiu Solutionem expectare à creditore cogeretur.

10. Ergo hic statuo Primò, in votis, in quibus dilatio servitium dimittit, v.g. in Religione, in Xenodochio &c. considerandum esse tempus, seu ætatem, & votantis: nam si votens agat, v. g. decimum quintum annum, imò quatuor annorum dilationem non judicabitur.

noarlem: fufciper enim vitam religiofam folent ad
 fcientes circa decimum quintum, & vigeſimum annum
 quodam ſcilicet ſtatu viſe conſuevit aſſumi : quoniam
 dum aliquis decimum quintum annum agens , perperam
 Religionem volet , nihil tempus determinat ad iſtius
 grefſum , non videtur renuntiale conſueti modo ,
 tempore in aſſumendo ſtatu viſe. Certè Ledefina *tom.*

p^{er} h^{oc} t^{em}p^{or}e, v^{er}o, l^{ib}er cap^{it}u^li, d^{ic}t^um p^{er} d^{oc}et ju^{ve}ne^m sexdecim aⁿn^{is}
 m^{en}tem l^{ib}erare v^{er}o Religionis, iⁿ fra^{te} trienni^o
 illud expleat aⁿte fore transflore^m, d^{ic}sendo octo^{cto}
 vel novem annis. Veru^m, iⁿ vovens quadragessimu^m, v^{er}o
 annu^m etatis attingere, dilationem ultra sex men^{ses}
 facis elle notabilem libens admitto : talis enim etas loⁿ
 gior^{em} moram non permitit. Adde tres annos forte
 d^{ic}t^um alia parvam materiam, si demantur aⁿte servitio
 d^{ic}t^um vitz ab adolescentia ad fene^{sc}utem : at non vid^{et}
 parvam materiam, iⁿ similes anni tres demantur ab æ^t
 te p^{ro}fectu ad mortem usque.

11. Statuo secundò, In aliis votis, quibus dilatio nisi
mali affert, nisi meram temporis moram; licet probabi-

fi, quod modò docuit Castro Palaus; ramen, ut indicat Sanch, lib. 4. in Dec. cap. 14. n. 21. apud Castr. disp. c. 1. d. vol. p. 13. n. 7. non videti improbabile; dilacionem quamunque, modò non sit probabile periculum omittendi omnino votum, non esse nisi veniale (imò ex Bon. d. 4. de voto. q. p. 5. §. 1. n. 3. citantem Arag. Tabienam, Sanch. ne venientem quidem, rationabili causa intercedente) Ratio esse potest. Primo, quod nemo, cum dat totum, quod promisit, & nullum damnum ex mora creditori facit, condemnandum videtur de gravi errore: sed solum de levi negligentia: at nullum damnum ex prædicta dilacione Deo cedit; ergo, & c. Non igitur ducenda paritas à creatura humano; hic enim semper aliquid officit dilatio. Secundò, omnia sunt Deo præsentia, quare ex suppositione, quòd votum ponet etiam post multos annos id, quod vovit, præsens est Deo solutio, non futura: id quod certè non est in homine creditore. Tertiò, votum est lex, quam privatim sibi quisque indicit, at eo ipso quò quis tempus in suo voto non determinat, videtur ad nullum terminum se auctoritate voluisse; sed solum ad rem quoquecum tandem tempore exhibendam; ergo, & c. Quod si officias illud Deuter. 13. Cuius votum voveris Domino non tarabis reddere, quia requirit illud Dominus & si moratus fueris, reputabitur tibi (intellige sine rationabili causa) in peccatum. Facilis est responsio, nempe in peccatum, hac commoda proportionē: morale, si additum fuit tempus, vel ex mora periculum subit transgrediendi, & c. veniale, si tempus determinatum non fuit, & simile periculum prudentem non timentur.

2. Illud meritò certum est. Bonacina, *loc. cit.* quando non adest periculum diminutionis servitij, posse tunc sine veniali votù factù sine temporis determinatione, differri usque ad tempus, quo credit quis se suam tunc majori devotione adimplendum; quia hæc cedit ad majore Dei honorem, ad quem Votum ordinatur: quare major sperata devotio, judicanda est causa sufficiens dilationis.

§. I V. *An Votum obliget alios à votente.*

1. **V**ota esse personalia, sicuti docuimus de juramento *supra* c. 3. §. 6. atque adeo non nisi ipsi votum eum obligari, communis est doctrina. Si pater, v. g. voveat filium Religioni mactare, abnuere licet filio: solum pater obligabitur ex sua parte (nam filii interpretandum est ejusmodi votum, ut & similia de facto nemo) ad prestandum, quantum potest ea, quæ ad ejusmodi voti executionem conducunt.

2. Hinc sequitur, Nec hæredes, nec successores
astringi ex vi Religionis ad vota Testatoris. exequenda. It
Sanc. Castr. aliquæ *max* cit. Dice. (ex vi Religionis) nan
sive ex vi statuti, sive ex vi contractus, aliquando co
obligari, rectè docet Sanchez *lib. 4. in Dec. c. 16. an 16.*

3. Tria sunt ad addenda. Primum, Vota realia, addenda & mixta ea parte; qua sunt realia, & separabilia à parte, qua sunt personalia, (de qua separabilitate *max* dicitur) deberi ex vi iustitiae ab heredibus: sed certe non nisi juxta vires hereditatis adita, & quidem in foro conscientiae, etiam si confectum inventarium non fuerit. Ita Bon.d. *disp. 4. de vot. q. 2. p. 5. §. 1. n. 4.* citans Sanch. *Ratio* quae Ratio est, quia quando quis hereditatem accipit, illam suscipit cum oneribus hereditatis annexis: at onus hoc adimplendi vota realia, iuramenta defuncti, et annexum hereditati saltem ex legibus canonicis, & civilibus probavimus *supra*, c. 3. §. 7. n. 5.

4. Secundum Concurrentibus aliis defuncti debitorum præferenda sunt vota, an postponenta? Dico Laym. lib. 4. tit. 4. c. 2. n. 1. primum omnium solvendum esse, si non sit legatum, sed sit alienum defuncti, & expensas funeris: mox legitimam, si sit integrum, & si ascendentibus, si ve descendibus debeat: deinde vota; denique legata pia; præferuntur enim vota legatis, quia prior fuit obligatio votorum, quippe qui testatorem adstringebant; quam legatorum, quæ nunc hæres obligeat.

Quod si, ære alieno, & legitima solutis, hæredita